

Misc. corr. 18405

FK 150.2

Lehrer-Verzeichnis

Es ist mir freigegeben die den Unterricht
nie zu unterbrechen und es ist
völlig freigegeben, die ich von jetzt
an freigegeben werde, und von welcher
Zeit an das Quantum gewiss nicht
zu gering kommen wird, ganz
sicherlich zu überleben, und die
zu erwarten, dass man nicht
von Anfang mit Belohnung von
Herrn Land zu haben, überhaupt
auf diese jährliche Besorgung die Frei-
stunde nicht mit anderen An-
sichten vorzunehmen Auszug

was man ⁴schon ⁴ausgelassen
sich zu lassen.

Mit der herzlichsten
Gruß aus der
Lied ⁵Wiederholung

Greifswald
den 15ten März 1841.

aus dem
Jugend.

Entrungen 6 April 1841

FK 16

Den Hoog Geleerde Heer
den Heere J. Kaiser
Hoogleraar enz. enz.

Amsterdam 2 July 1802

te
Leiden

Hoog Geleerde Heer!

Verneemenszende ik U H. G. l. eenige No. toe, van
de Verhandelingen ont. door Twaal en mij, met
vriendelijke uitnodiging, deselve als een bewijs
mijner hoogachting aan te nemen. Ik behoeft
U H. G. l. niet te doen opmerken, er in ons Va.
-derland weinig of geen Tijdschriften bestaan,
waarin men ook gaarne Sterrekundige Bydra-
gen opneemt, of woglijk kan plaatsen. De re-
-dactie van dit Tijdschrift is voornamentlijk
mij ten deel, en gaarne biede ik het U H. G. l.
aan voor eenige mededeelingen en veelwillend.
-heid; al wat Nederland in het astronomisch
-verricht, zal ik gaarne in mijn Tijdschrift op-
-nemen, en aan wien Soude ik het daaromtrent
beter voor mededeeling kunnen aanbevelen.
dan aan U H. G. l.

Deze gelegendheid neme ik tevens waar
U H. G. l. aandacht in te roepen op den nieuwen
Simplicometer en patent Operaal verform-
-schreven ze D. N. 1 p. 315 en 316)
Deze Werktuigen zijn thans op men Tijdschrift-
-observatorium in waarneming, en gaarne Soude
ik U

Gaude ik bij gelegendheid eens nader met U^W G.
daarover wenschten te Spreken en U^W G. desolve
te doen zien, ook van de andere nieuwe Tijdmeters
van Dent's vinding met drie groote veren,
verwacht ik eenige ten onderzoek. Mijn in-
richting is Zoo ver ik meen, voor Tijdmeters
niet onbelangrijk, en hetgeen ik eenmaal bij
mijnen Zwager, Prof: Swart, aan U^W G.
Leide, herhaal ik in deze: aangeaam zal het
mij zijn, U^W G. op mijne inrichting voor
het observeren van Tijdmeters te mogen ont-
vangen.

Hij aanbevelende heb ik de eer, mij met
de meeste Hoogachting te noemen.

U^W G. D^W Dient
J. Swart

Den Hooggeleerden Heer
den Heer J. Kaijser
Hoogleeraar ~~an~~ ~~an~~
to
Leiden.

Nicolai

Leipzig 1844

erwähnen und
Dr. von Charante

Hilfgeborener Herr Professor!

Obwohl die Freunde Ihrer persönlichen
Bekanntmachung ⁿ mich bis heute nicht gegönnt war
muss ich doch hoffen zu dürfen, dass Sie (die Freiheit
werden ^{mir} Ihnen eine meiner ^{Herrn Dr. v. Charante} Schüler zu
empfehlen, der sich, bei einer Reise durch Europa,
während einer ⁿ Kurze Zeit in Mannheim aufzu
halten wird. Herr von Charante wird die Ehre
haben Ihnen dieses Schreiben zu überreichen.
Kürzlich ist er zum Doctor der Philosophie und
der Medizin befördert worden und er hat sich
immer durch Eifer und Geschicklichkeit aus-
zeichnet.

Mit lebhaftem ⁿ Interesse und vieler
Belehrung habe ich stets Ihre wichtigsten ⁿ astronomischen
Arbeiten befolgt, ^{die Ihre ⁿ Tugenden mit Rechen und Plac}
~~und die in einer so großen Anzahl~~
durch ganz Europa verbreitet haben. Möchte ich
einmal so glücklich sein Ihnen persönlich meine
innigste Verehrung bezeugen zu können, mit welcher
ich, mich Ihrer günstigen Gedanken sehr erfreue,
verbleibe

J. Gravenhage 26 Maert 1815.

Hoog Geleerde Heer!

Wij zijn in Staat Lynde helpe te Schryven, verhoede
de myn Zoon van ont te woen; veel verangsttelende in
het geen te betref, heb de myn. Schouwman Joubert
Gemein van Offert, Secretaris Generaal van het Departement
van Marine, welck + me verlangens te verhoeden, niet
aanstehende of by dat niet wel willen woen, van zoo
wie ont van hem afhangt, de gewenschte de beste uitkeeren
en heb de uir van te zyn, Hoog Geleerde Heer

Uw Verkeerdung Dienaar.

J. C. G. G. G.

Hoy Geleerde Heer
Den Heer J. Kairon.
Hoogleeraar in Wis- en Natuurkunde.
Leiden.

Amsterdam 9 Aug. 45

Hoog Edele Heer M

Hier is op verlanzen van mijne goede moeder
dat in U.W. en familie kennis geef van
de toestand waarin zy zich bevind.
ten gevolge van haar laatste Whypus verkeerd
in U.W. de helft in de onderstelling dat haar
zevend kind terug is gekomen, na een langdurig
Sukken; doch te vergeefsch hoopte zy steeds op
beterschap - en hebben jeb later Koorts bygevoegd
die waterzucht ten gevolge hadden waardoor
de Kraatten zoogen uitgeput zijn geworden
dat er weinig hoop meer bestaat om de lieve
moeder nog lang te zullen bezitten.
Bedruyd en onderworpen in haar lyden, gaat
zy een toekomst, het naderend einde met kalente

te gemaakt, en duren ook zij geen verlening
van dat voor ons dierbaar bestaen effen
Rien, by het aanschouwen der de druck
waeronder het gebogen tijt.

Die hulpbehoevende staat van de uitgeputte
vrouw sulde niet dat zij langer onder
vreemde verpleging bleef, en hebben wij
haar nu sedert een week tijt toe
onzer ontwaeg, om haar voldoende te
kunne verplegen.

Ontwaeg Hoog geleerd heer ook voor
de familie de betuiging harer hoopsettig
en hartelijcke gevoelens in Mundshop?
en wil onze eerbiedig groeten aan uwe
teruggen en her heb met hoopsettens
in u van

U Welde en Hoog geleerd. Heer

der Indische

adres
Prinses gracht tuusple
Wrechtlike straat en Ainstel
L-472

by Ruyter

Am
 Van W. J. G. de
 Professor Rader
 de de de

J. Graenhage den 5 Februarij 1846.

Hoog Edele Heer,

Mit genuegen herdenkende aan het ouden hand dat ik verleden met Uly. mozt hebben, vermits myne belatte door Wly. hieronder het resultaat medetedeelen door den Luit. terzee F. M. Gregory en mij verkregen door eenige waarnemingen van verdere teringen van de 1^{en} en 2^{en} Satelliten van Jupiter, ter bepaling van de lengte van Batavia. Dese waarnemingen zyn uitvoerig medegeg. deeldis het "Tydskrift voor Nederlandsche Indië, 7de Jaargang, 1de deel" en zyn geschied met een' quaden Dollonduscher telecoop, eeniglyk Astronatische kijkers, van 3 $\frac{1}{2}$ Eng. v.t. lengte, en een daas tyd meter met een zeer zeijelmatigen en goed bekende gung die telkenmale des avonds vóór en des morgens ná de abrenatie wend getuist, door een hooyte met behulp van een artificiele (huik) horizon. Wy hebbende waarnemingen niet kunnen vergelijken met 990 andere plaatsen gelyktydig plaats gehad hebbende waarnemingen en hebbe des overtaelent ge- zocht en de opgaven verwat in den Nautical Almanac.

1. Door intreden vanden 1^{en} Satelliet

den 13 ^{en} Mei 1843	te 14 ^{u.} 17 ^{m.} 22 ^{s.} 80	Mid. tyd te Batavia	7 ^{u.} 7 ^{m.} 31,40	L. Grw.
" 29 "	12 33 3,00	"	7 7 20,10	"
" 14 Junij "	10 49 10,00	"	7 7 23,60	"
" 21 "	12 43 5,36	"	7 7 22,26	"
" 7 July "	10 59 47,53	"	7 7 17,53	"
" 14 "	12 54 4,31	"	7 7 16,51	"
Het gemiddelde dorer 6 intreden geeft			7 ^{u.} 7 ^{m.} 21,90	

2. Door uitgangen vanden 1^{en} Satelliet

den 7 September 1843	te 12 ^{u.} 34 ^{m.} 34 ^{s.} 63	Mid. tyd te Batavia	7 ^{u.} 7 ^{m.} 27,03	L. Grw.
" 16 October "	10 36 32,27	"	7 7 33,75	"
" 23 "	12 32 18,25	"	7 7 32,55	"
" 25 "	7 1 13,46	"	7 7 20,16	"
Het gemiddelde dorer 4 uitgangen geeft			7 ^{u.} 7 ^{m.} 30,33	

Hiermit verknegt men voor het gemiddelde der 6 intreden en vier uitgangen van de 1^{en} Satelliet

7^{u.} 7^{m.} 26,11

3. Door intreden vanden 2^{en} Satelliet

den 27 Junij 1843	te 10 ^{u.} 4 ^{m.} 59 ^{s.} 93	Mid. tyd te Batavia	7 ^{u.} 7 ^{m.} 20,13
" 12 Augustus "	14 51 25,48	"	7 7 23,98
Het gemiddelde dorer 2 intreden geeft			7 ^{u.} 7 ^{m.} 22,05

4. Door uitgangen vanden 2^{en} Satelliet

den 17 September 1843	te 6 ^{u.} 34 ^{m.} 25 ^{s.} 96	Mid. tyd te Batavia	7 ^{u.} 7 ^{m.} 27,46
Hiermit door het gemid. van 2 intr. en 1 uitg. vander 2 ^{en} Satelliet			7 ^{u.} 7 ^{m.} 24,76
Eindelijk verknegt men door het gemiddelde der in- en uitgang vander 1 ^{en} en 2 ^{en} Satelliten van Jupiter			7 ^{u.} 7 ^{m.} 25,44

in tyd of 106° 51' 21,6 Oosten lengte van Greenwich.

De plaats waar deze waarnemingen plaats vonden was voor het huis behoorende de Willens-kerk op het Koningsplein hetwelk, volgens de uitvoerige kaart en opname van den kapitein der Genie Schönermark gelegen is 2449 Ned. Ellen of $1^{\circ} 19' 3''$ boog ten Oosten vanden Meridiaan van den Tydbal: zodat volgens medegedeeld resultaat de O. lengte van den Tydbal te Batavia is $106^{\circ} 50' 2'' 3$

De vroegere opgaven, voor Batavia's lengte waren:

1. In Horsburgh's "India Directoris" deel II p. 139.

Het Observatorium van Batavia door sterrekundige waarneming van J. M. Makr op $106^{\circ} 51' \frac{3}{4}$ en er wordt bygevoerd dat deze lengte voor zeer nauwkeurig wordt gehouden. Het abs. van Makr lag 500 N. Ell. of ruim $\frac{1}{4}$ be O. der tydbal, zodat volgens de opgave de Tydbal komt op $106^{\circ} 51' \frac{1}{2}$

2. In de Penkekyung van James Cook's 1ste reis wordt gezegd dat Batavia ligt op $106^{\circ} 50'$ volgens de waarn.: onder plaats zelve gedaan door J. M. Makr, die een heelte sterrekundige plaats gebouwd heeft enz. Er wordt niet opgegeven welk punt op $106^{\circ} 50'$ ligt, doch waarschijnlijk met het Observatorium van Makr, waardoor de tydbal zoude komen op $106^{\circ} 49' \frac{3}{4}$

3. Horsburgh vond (zie zyne E. I. Directoris) door gemiddelde van waarn.: van afstanden des zon & sterren aan weerszijde vande maan, gedaan op drie verschillende reizen $106^{\circ} 54' \frac{1}{2}$ doch hij voer bij dat hy de lengte van de Hollandische sterrekundige voor veel nauwkeuriger houdt. Hy geeft niet op welk punt hy bepaalde, waarschijnlijk 106° 54' 1/4

4. In het zelfde werk wordt opgegeven dat Capt. Ashmore in Oktober 1822, de lengte van Batavia bepaalde door een tydmeter op $106^{\circ} 51' 45''$ en door een andere tydmeter op $106^{\circ} 52' 13''$. Er wordt niet bygevoerd welk punt men bepaald noch hetrekkeleke welke plaats. Het gemiddelde is $106^{\circ} 51' 59''$

5. In het zelfde werk wordt gezegd dat het Ing. Vorlagship Curacao van Bombay zeilde onder 1 Mei 1833 en ter zee de Batavia aankende onder 1 Juny, en dat toen daar twee tydmeters, welke binnen 1' over eenstemden, de kuere der kerk bepaald werd op $33^{\circ} 57'$ ten O. van Bombay kasteel de lengte van Bombay is nog niet juist bepaald volgens de verhandeling van Buxton "On the longitude of the principal Maritime points on the Globe" voorkomende in de "Nautical Magazine" voor 1841 pag 762. doch waarschijnlijk zesh by in de zee van Madras ($0^{\circ} 14'$) afgeleid $72^{\circ} 49' 21''$ de blazgetak van het punt of kasteel - Volgens dien zonde Batavia's kasteel komen op $106^{\circ} 46' 21''$ of de Tydbal op $106^{\circ} 46' 4''$

W.H.G. zal bemerken en my meininge opgeven voor de lengte
 voorkomden waren en om die reden zijn meelijt ure bepalingen
 van eenig nut.

Eene onzekerheid die my hierin sterkt is dat ik voor de lengte
 van Batavia afgeleid door tijd. verschillen van Saerabaya
 nagenoeg dezelfde uitkomst geeft. De lengte van Saerabaya
 werd in 1794 door de Prinsel, onder expedite van D'Entrecasteaux
 bepaald door een occultatie vande ster γ des Leeuws op $106^{\circ} 23'$
 $12''$ hel. Parijs op $112^{\circ} 43' 36''$ hel. Greenwich en door eenig waarneming
 van eclipsen der 1^e en 2^e satelliet van Jupiter op $32^{\circ} 31' 44''$ hel O. Madras
 Maar Madras ligt volgens veel sterren waarn: (zie Paper) op
 $0^{\circ} 14' 0''$ hel. Grew. waandaar Saerabaya komt op $112^{\circ} 45' 47''$ O. Grew.
 Doorkijkemidd. vande occultatie & eclipsen heeft men de $112^{\circ} 44' 41'' 5$

Ik vind door een gemiddelde van Tydmeter verschillen op
 16 verschillende zeeën plaats gehad, waaronder onder
 zeer vandeelzige onzekerheden, voor het langste verschil
 van Saerabaya (observatie plaats vande Prinsel) en Ba-
 tavia (tydmeter) --- --- --- $5^{\circ} 54' 41''$
 Waandaar men ~~de~~ de lengte van Batavia afleidt --- $106^{\circ} 50' 0,5$
 My hebben door onze rechtstreekse waarn: gevonden --- $106^{\circ} 50' 2,3$
 dus een zeer gering verschil van --- --- --- $1,8$

Opmerkelijk is het dat Korbburgh en Cook een verschil van
 bijna 2' voor de lengte van Batavia opgeven, haem beide
 zeggen dezelve grond is op de sterren waarn: van Mohr.
 Het blijkt dat Mohr inderdaad waarn: van de lengte
 van de lengte gedaan heeft en het zoude zeer belangrijk
 in de onderzochte handen opgepaard worden. Het is my niet
 gelukt er iets vante vinden. De eenig my bekende waarn:
 van Mohr. Zijn de overgange van Venus en Mercurius over
 de Zonneschijf voorkomende in de "Verhandelingen van
 de Hollandsche Maatschappij te Haarlem" 7^e en 12^e deelen -

Altho' wat ik van deren Mohr heb te weten gekregen heb ik
 medegedeeld in het "Tydschrift voor Ned. Indië" 2^e de Jangang.
 doch zulks bepaald zieh meer tot zijn levens geschiedenis als tot
 zijn waarnemingen. Dat hy eekten een goed sterrekundig was zoude
 men gemenid zijn optomaken uit de geseds van Korbburgh en Cook
 en vooral over het getuigenis van de Bougainville en de astronoom
 Verrou die zeggen dat zijn observatorium "van ieder koninklyk
 geslacht een zonde aandaen" en dat "hy ende beste werktuigen
 voor uit Europa heeft laten komen" en dat "hy mistaat is er zieh
 vante bedienen" enz enz -
 W.H.G. de zonde meelijt kunnen nagaan op en meerdere
 waarn: van Mohr bekend zijn gemaakt en derelie vanden dan
 misphien der deuntig zijn om tot eenig goede lengte voor
 Batavia te opraken. Hetwelk thans by de uitbreiding der hydrographie

Leen menschelyk Zande Zyn -
Inden hok mit teuel van WtG. goedheid gevoerd ware
Zande ik WtG. gaarne vragde of WtG. denkt dat er Mededeel
waarn: van Mahr bekend Zyn gemaakt; welligt in andere
Sterr. werken van dien tyd die niet elk een bekend Zyn -
Magt dit niet helgeual Zyn dan Zandheit ^{my} eenen
Zer aangenaam wera ~~der~~ te meten in haerres des
waarn: opgemaakte van Venus naambeking kunnen
gemaakt worden en of derelue ook in aanmerking Zyn
gekomen bij de berekeningen van Encke - In de populaire
Sterrekunde "die Wunder des Himmels" van Littrow, worden
verschiedene Sterrekundigs opnaem die beduclen papieren
waaryn ~~hebb~~, as La Chappe, Pingre, Verrow, Dymond, Waler, Green,
Pumovsky, Pictet, Mallet, Salinexu, Lowitz, Krabl, Euler, Morjan, etc. etc.
Mahn's naam niet onder dese opzagen -
WtG. zal my dus een grater dienst bewijzen en bij
gelegenheid een te willen nazien wat hiervan is, en my
Zulke te willen mededeelen - Mocht ik WtG. van dienst
kunnen Zyn, ben ik altus bereid daaraan te volduen
Intusphen gief ik WtG. de verzekerung van myne heegachtung
en hebbe een te Zyn

van WtG. geleend d. d. 10 dienast

J. Melville van Lande

Rotterdam den 6 October 1846

Weldel'geerleerde Heer!

Bestuunders tot nut der Leevaard alhier, gvern
by deren hun verlangen te kennen, met UWedele een on-
derhoud te mogen hebben, over eene belangrijke zaak de
Leevaard betreffende; en nemen daarom de vryheid
UWedele te verzoeken, hun dat onderhoud te willen toestaan,
met bepaling welke dag en tyd dierreus het UWedele
Loud' Conveniëent hun te kunne ontvangen

In afwachting van heerop met een gunstig
antwoord door UWedele vereend te mogen worden, hebben
Uy de Ee met de meeste Hoogachtting te Eem

Weldel'geerleerde Heer
WEDWEDENAREN

Namens het Bestuur der Maatschappij
tot nut der Leevaard

R. J. Martens, Presid.
A. G. Schape
Secretaris

Aan den Weldel'geerleerden Heer
Den Heer J. Kaiser Hoogleeraar
te Leiden

Weldelgeengede Keer
Den Heer J. Kaiser
Hoogleeraar te Leiden

Gewone Vergadering

VAN HET

WETENSCHAPPELIJK GEZELSCHAP,

Op ^{Vrijdag} Maandag den 2 Nov. 1847,

des avonds te 7 ure, ten huize van het Lid

DEN HEERE

J. Kaiser

J. Hoffmann

26 Me 7de S.K

alle 10' l'oray

11 Febr. 11de l'or 8^{de}

Out 26 l'or 27 out N. 11

Kogel vor Sonne,

da & Stern

Therid vor Sonn

ausgerichtet

Konstante Längen
18 9 2
1540 1/2 1/2

20 20 140" - 13 38' 62 27

20 20 140" - 13 38' 62 27

3 30

2
0
0
0
0

Hooggeleerde Heer!

Feling, ik geveel het leuen dig, liet ik med mij hoogt.
verreerde letteren van 6. April jl. onbeantwoord. Wat toch
dreef te aad, om mijer gedachtig te zijn in het alkergeilig.
zigste oogenblik mijns leuens, de intod. in de Maatschappij.
dat alleen de belangstelling, die Gij mij heestragt, en
daarom heb ik mijfchier de ^{op mij geladen,} Schijf van Luch een belangstel.
ling onwaardig te zijn, nu ik Luvele niet heb laten ver.
loopen. Zonder te den indruk te dan kenne, die uw brief
op mij gemaakt heeft. Maar geloof mij; Hooggeleerde Heer! wie
ik uw gaarne den titel van Hoogverreerde Vriend geendont ge.
loof mij, mijn stieltingen is geendont toe te Schijven ook aad
de minste onverschelijkheid. Weet er in tegen d. van overhield
dat de meorde die Gij mij heestragt, mij interst. aangeaan
waren. Maar men aangeaan is veel wat flaanet. Dit waren
meer; Dit waren, ik zal het zeggen. Streekt voor mij geveel,
an dat het mij daermit, meer dan uit iets a. d. d. bleek, dat
mijn w. b. l. a. Leyden. Academie, geschikt geendont is, om
het oog van een man, als Gij heb op mij te d. d. vallen,
en dat de indruk, die ik heb gaf mit met mijn heestragt

is niet gewenscht geworden. En meer nog, I geefte mij de
gegronde hoop, dat uwe belangstelling jegens mij, niet
ook buiten Lnd., al. is het mij een siert debruyft, gegund te
wee aangeleefte hot. aangeleefte te die.

Toevallig, als uwe eenige gebeurtenis des uwees mag,
vuer de de. ontwaakte gwe voor de. Astronomid, mij ander.
uwe houders en in uwe hiet; en hadde ik een va de
uwe schap, die de. hemel omvat, uwe of uwe ve. daar
uwe dragen, hoch. Lnd. de. uwe gwe licht, die uwe and.
gang voor mij draagt, ondat ik een en. gelin heb, wat. Lnd.
fijne studie is en bouen al, hie. de. uwe van grondig uwe.
uwe schap, hoch. nog de. uwe voor het. goddelig. hie. hebben
kan. Maar uwe uwe schap geefte. mij meer, want. I moet
uwe een. Lnd. orbeduende Theologant Lnd., die daar niet lewt.
in die, dat. het. ege. lyke. duel. der. Godsdienst. is. dat. hemel.
op. aarde te brengen, niet. die. hemel. daar. bouen. uwe. hoofted,
uwe. uwe, die. gestelikt. is. de. harte. der. uwe. gwe. de. uwe.
Maar. bouen. al. Lnd. hij. uwe. waardig. lyde, on. (hant. loit. plu)
uwe. de. de. Gelender Lnd. plaats. te. behleeden. Lnd. hie. door
uwe. beschouwing. der. Scheping. gwe. uwe. blik. uwe. gwe.

op dat grote geheel, in 't welk hij de openbaring des Al-
magtigen Ziet en waaruit „Dienz eeuwige kracht e. God.“
delijktid van de Schepselen voortvloeit en voortleeft.“

De weekkring, die ik hier gevonden heb, geeft mij op
den duur veel genoege, hielvel. er jaar e. dag verloop
maakt, voor er vruchten Zullen geken worden, want stelte
het opkomend geslacht kan de draag, de meergeworderde
in jaren tijd (1. Zij niet tot. een van mijn voorganger gekend)
te veel uoveralvoerd, om veel van hen te verwachten. In
kruisjes kan het niet ontken worden, dat de. het goede toch
wilt, e. hen, die I. van harte Zucht naar hen uoverogen
ondersteunen. Myn grootste geniet is. een beschaafd geheilig
werker, maar wat buer (1. hij in geen verwachtelid Zien geome)
kan een jong predikant uovergiden, wat hij welch. alle bij
de Academie uoverbaat. Gelukkig echter dat. mi in een tyd
hien, in welken. ieder Zyn. gedachte gaarne openbaat.
en algemeen maakt. e. No. een teamheid valt. Leker hien.
de. Lwaad, als. men Zieke papieren praters. onophande.
life. om Ziek. hieft.

In spruk. van een teamheid e. it is zeker: hien in mijn

Academi.

Academische loopbaan onvolen aatt ^{gebleven} ~~bleef~~, dat. Zoo ze.
hij liefde in baeren de voor echte wetenschap, ze. mij
echter geen liefde voor een gezellin des levens heeft in,
gestok; maar 't is te hopen, dat. ook dit zal komen.
Na een afwezigheid van eenige weken, om dezelfde reden,
waaron ook mijn jongste broer, Evolving uit Leyden bleef,
is gisteren mijne Zuster Feustje, met nog een jongere bij
mij teruggekomen, om mij het leeuw wat te waargenomen.
't Is toch goed zulke Zusters te hebben.

Dat. mijn jongere broer U. en de leeuw, Zoo goed bewaart,
hac Zoo 't mij vander de aangenamen kunnis wezen.
Wat kan er anders zulk een luiding uit van hem worden,
en ik geloof dat. hij zulk die veel ter nutte zal maken.

In dien ik in Leyden kom, en ik hope, dat dit in den
loop. d'elk jaars. nog een. Zal plaats. hebben, Zal ik niet nal.
laten, u. de betinggen mijns. dankt voor uwe belangstel.
lung in mij, bij monde de Komend herhalen. Geloof in het
Jeh. Hoogge. Heer, dat. ik het mij steeds. Tot een eerezal
betinnen onder uwe auditoren behoord. te hebben, en mij bij
voortdureng te mogen noemen. Uw Dr. de. aar, en moog het ook by
uw vriend

Brulsch. Nieuwland 27 Junij 48.

Afges. Amrooy.

Herrn Phil. Land. Pr. Lechter in Berlin
Gedatet in Augsburg den 10. Nov. 1860
Gefraucht mit O. 55

Hochzuverehrender Herr!

Indem ich Ihnen meinen aufrichtigsten Dank ^{sage} gestatte für Ihre gütigst mitgetheilte Hebe - Epheureside, beile ich ^{mich} Ihnen, ^{meinem} Wunsch gemäß, meine sparsamen Beobachtungen des Meteor zurückommen zu lassen. Erlauben Sie ^{mir} mir das ich Ihnen kürzlich mittheile, ^{zu dem} ~~ursachen~~ ^{Ursache} diese Beobachtungen so sparsam ausgefallen sind. Ich stehe in meinem Vaterlande für alle Geschäfte welche sich auf Astronomie beziehen ganz und gar allein und ^{bin} ~~selbst~~ ^{wird ich} ~~selbst~~ ^{aber} ~~keine~~ ^{keine} Beobachtungen an ~~zu~~ ^{stellen}, ~~in~~ ^{immer} ~~sein~~ ^{Anspruch} ~~genommen~~, ^{der} ~~ist~~ ^{beschäftigt}, daß meine Gesundheit darunter sehr gelitten hat. Für die Beobachtungen und ihre Reductionen habe ich nicht die mindeste Hilfe und ~~selbst~~ ^{selbst} muß ^{selbst} mit eigener Hand für die Unterhaltung der Instrumente sorgen. ~~Unter~~ ^{unter} solche Umständen gefällt es mir wol nicht Beobachtungen an ^{zu} ~~stellen~~, wenn sie ^{mir} ^{später} ^{gar} ^{nicht} ^{nützlich} gemacht werden. Ich kann meine Beobachtungen ^{aber} ^{dennoch} ^{den} ^{Nachr.} ^{Nachr.} ^{veröffentlich} ^{veröffentlichen}; ~~meine~~ ^{meine} ^{Beobachtungen} ^{veröffentlicht} ~~und~~ ⁱⁿ ^{der} ^{letzten} ^{Zeit} ^{wurden} ~~und~~ ⁱⁿ ^{der} ^{letzten} ^{Zeit} ^{wurden} ~~die~~ ^{immer} ^{erst} ^{als} ^{es} ^{schon} ^{zu} ^{spät} ^{war}, ^{dort} ^{eingesandt}. Meine Beobachtungen des Meteor z. B. ^{welche} ^{ich} ~~und~~ ^{Herrn} ^{Scheer} ^{machen} ^{schon} ^{am} ¹³ ^{Juni} ^{angesandt} ^{haben} ^{sind} ^{nach} ^{nicht} ^{veröffentlicht} ^{und} ^{dieser} ^{Umstand} ^{hat} ^{mich} ^{veranlaßt} ^{meine} ^{Beobachtungen} ^{aufzugeben} ^{und} ^{auch} ^{die} ^{des} ^{Meteor} ^{abzubrechen}. Hatte ich gewußt daß Sie meine Beobachtungen für Ihre schätzbaren Bestimmungen wünschten, ich hätte sie gern fortgesetzt, wie ich auch der Flora ^{nach} ^{auf} ^{der} ^{beobachtet} ^{Wunsch} ^{des} ^{Herrn} ^{Prinnow} ^{angestaltet} ^{habe}.

die Ursache

Neuere micrometrische Vergleichungen des Metes mit benachbarten Sternen sind die folgende:

1848			Prob.
8. Mai 10 ^h 46 ^m 0 ^s , 6 m. 2. Liden	M	M + a - 16' 57", 43	15
	δ	= δ + a + 0 45, 91	5
9 — 10 53 49, 0	M	= M + a - 31 28, 96	8
	δ	= δ + a + 3 4, 87	4
10. — 9 54 15, 8	M	= M + a - 46 5, 10	8
	δ	= δ + a + 5 26, 43	4
13. — 10 22 1, 1	M	= M + b - 12 36, 27	12
	δ	= δ + b - 4 44, 17	5
14. — 9 17 28, 9	M	= M + c + 3 7, 14	12
	δ	= δ + c - 3 56, 69	4
15. — 10 41 20, 4	M	= M + c - 11 19, 74	12
	δ	= δ + c - 1 49, 26	4
18. — 9 46 24, 5	M	= M + f + 5 32, 39	18
	δ	= δ + f - 1 23, 63	6
19. — 10 30 51, 3	M	= M + f - 8 6, 69	16
	δ	= δ + f + 0 24, 57	5
20. — 10 45 14, 8	M	= M + e - 22 55, 75	8
	δ	= δ + e - 0 13, 47	4
22. — 11 19 48, 1	M	= M + e - 48 19, 73	8
	δ	= δ + e + 2 50, 04	4
4 Juni 11 8 9, 2	M	= M + g - 20 34, 30	6
6 — 10 42 33, 5	M	= M + g - 35 32, 91	12
	δ	= δ + g - 10 48, 85	4

Durch micrometrische Vergleichung fand ich die folgende relative Lagen einiger meiner Vergleichungssterne, für den Anfang des Jahres 1848

	Prob.		Prob.
M + b = M + c + 29' 43", 72	8	δ + b = δ + c - 1' 20", 57	5
M + e = M + d - 4 48, 75	10	δ + e = δ + d - 4 13, 85	5
M + e = M + f + 1 46, 53	7	δ + e = δ + f + 2 21, 16	5
M + f = M + d - 6 35, 28		δ + f = δ + d - 7 15, 01	

Für die mittleren Oester meiner Vergleichungssterne am Aufzuge des Jahres 1848 habe ich die folgende Data. Die Data bezeichnet mit Brinnow (Br.) sind bestimmt von Brinnow, die nicht von diesem meinen Freunde selbst, sondern von Herrn Dr. Brinnow mitgetheilt. Die eingeklammerte Zahlen sind ausgeschlossen nicht benützt.

Stern a	M = 221° 9' 30", 48	δ = -12° 0' 58", 95	Wirk. lat.
Stern b	M = 219 52 6, 87	δ = -11 43 53, 37	Wirk. lat. 735
	9, 18	59, 58	vergl. mit c nach Br. 2
	9, 34	54, 1	Brinnow (Br.)
	219 52 8, 46	11 43 53, 68	

Stern c $M = 219^{\circ} 22' 25''.46$ $\delta = -11^{\circ} 42' 33''.01$ Weisse lat. 697
 23,15 32,80 Vergl. mit b nach B.2
 26,94 32,4 Pünker (Pr)

 219 22 25,10 -11 42 32,74

Stern d $M = 218^{\circ} 31' 48''.04$ $\delta = -11^{\circ} 36' 6''.97$ Weisse lat. 630
 57,77 29 57,24 H.C. p. 156
 47,10 30 h.c. Pünker (Pr)

Stern e $M = 218^{\circ} 26' 57''.00$ $\delta = -11^{\circ} 34' 56''.07$ Weisse lat. 625
 (27 8.09) (51.24) H.C. p. 156
 26 59,29 60.82 Vergl. mit d nach B.2.
 (27 9.02) (51.09) — — — — H.C.
 26 57,10 55,76 — — — — f — B.2
 26 55,69 58,67 Pünker lat. 4783
 26 50,35 57,85 Vergl. mit d nach Pünker (Pr)
 26 56,97 54,40 Pünker Pr

 218 26 57,53 -11 34 57,39

B. In der H.C. sind die Stern
 d und e mit einander verwechselt.

Stern f $M = 218^{\circ} 25' 10''.57$ $\delta = -11^{\circ} 37' 16''.92$ Weisse lat. 622
 12,76 21,98 Vergl. mit d nach B.2
 (22.19) (12.25) — — — — H.C.
 11,27 18,03 — — — — e — B.2
 (21.56) (12.40) — — — — H.C.
 9,16 19,83 — — — — Pünker

 218 25 10,94 -11 37 17,19

Stern g $M = 215^{\circ} 46' 46''.07$ $\delta = -11^{\circ} 11' 29''.52$ Weisse lat. 424
 45,03 29,76 H.C. 26484
 43,21 34,7 Pünker (Pr)

 215 46 44,77 -11 11 31,39

Die Werte meiner Vergleichungs-
 Stern sind weit ungenauer als meine metro-
 metrischen Vergleichungen derselben mit den
 Planeten. Möchten Thoren hoffen Bestimmungen
 gen als die obenstehende bekannt sein, so
 können sie leicht die folgende scheinbare
 Order der Planeten vorhersehen, welche auf
 demselben beruhen:

1840.	m. 2. Liden	M. Metis	S. Metis	Vergl. Stern
8 Mai	10 ^m 46' 0".6	220° 53' 9".72	-12° 0' 17".00	a
9 —	10 13 29.0	220 30 38.28	11 57 58.59	a
10 —	9 54 15.0	220 24 2.24	11 55 37.03	a
13 —	10 22 1.1	219 40 8.61	11 48 42.65	b

1848	m. d. Längen	N. Metri	S. Metri	Vergl. Höhen
14 Mai	9 57' 28,9	2190 26' 9,26	11 46 34,67	c
15 —	10 41 20,4	219 11 42,44	11 44 26,91	c
18 —	9 46 24,5	218 31 20,37	11 38 47,93	f
19 —	10 30 51,3	218 17 41,29	11 36 59,72	f
20 —	10 45 14,8	218 4 38,81	11 35 15,93	e
22 —	11 19 48,1	217 39 14,90	11 32 12,36	e
4 Juni	11 8 9,2	215 26 46,04	—————	
6 —	10 42 33,5	215 11 48,13	11 22 25,49	f

mit Notizen

So lange Meridian-Beobachtungen
genutzt werden sind, haben meine microm.
Tische Vergleichungen keinen Werth. Ich hätte
sie ^{füglich} ~~mit~~ ^{abgelesen} ~~lassen~~ ^{lassen} als die Planeten sich
nicht mehr im Meridian beobachtet werden können.

Ein Beobachter wie Sie ist für
die Wissenschaft wichtiger als eine wohl ein-
gerichtete Sternwarte. Herzlich wünsche ich Ihnen
Muth und Kräfte ~~zu~~ ^{zu} um in den Arbeiten
zu verharren, welche ^{wodurch Sie} ~~Ihnen~~ schon ^{erhöhen} ~~erhöhen~~
sich bekannt gemacht haben.

Ich bitte Sie mich gelegent-
lich Herrn Prof. Bucker und Herrn Dr. Galle
zu empfehlen und von der innigsten
Hochachtung versichert zu sein, mit welcher
ich die Ehre habe mich zu nennen

Hochzuverehrender Herr

Ihr ergebener Diener

T. K.

Terechtwijping.

Wat mijn inzien en oprecht bedwerven, heeft de mogelijkheid
bestaan, waarom ik zelfs in de wete, niet konnen kon dat de periode
op bl. 61 en 62 van het tevenswaardig deel van het Tijdschrift de kluisje waarin
de geschiedte over beschuldigingen tegen de zieleiden ingelast, en de wijze
vanwaar die stant. ingekleed werden, toegepast is geworden op den heer
desner F. Kniser, als zoudt ik daarmede bevoeld hebben. Ik hangel
op over zelfwijzige wijze iets van arrangementen te dwingen.

De grage verwachting van vriendschap die ik van de heer Kniser
kwier, versterkt op mijn lotte verrijking en hoopgevoeling van eigen
wetenschappelijke verdiensten, zoudt mij stellig het uitspreken van regelen
hebben geleid, indien ik het minste vermoeden had gehad dat zij zoo geheel
stellig met mijn beduening zoudt kunnen worden opgevoerd. Immers
de gehele periode had zoudt van de waarde of overwaarde van het
stelsel te overdenken, zoudt met achtzame kunnen blijven.

Ik woude dat openlijk en plechtig dat ik niet over een gevoel,
van niet deze woorden op den heer Kniser te stalen, met de
toezien van bedwerven over de mogelijkheid, dat de gedaachte aanspraken
bij vriendschap is kunnen ontstaan.

Het arrangement van deze geheel verkeerde opvatting bij mijn
opgevoerd welke het den heer van toezien geeft als stelsel ik niet den
heer Kniser heeft op de vriendschap van professor K. want mijn vriendschap
stelsel werden te geven en dan het Tactiekten van mijn woorden zoudt
kunnen dat het mijn deel niet konnen gevoerd zijn vriendschap, met mijn
dat meer die een hoop in mijn richting stant te beledigen.

ent. ent.

En bescheiden, oegsticht van den bedwerven inbreuk te mijn
te brengen! Van mijn overwaarde vriendschap Kniser zijn dit
mijn geen bevoerd; maar van mijn zeldzaam? De regelen vanwaar hier
in zeld is brengen ^{deur} (mijn althans het geheel niet is te bevoerd gevoerd
van en van te zijn vriendschap)

ent. ent.

En deze verklaring plecht ik het niet te hebben ieder vriendschap
toezien die meer van mijn woorden zoudt metten vriendschap, op
den heer Kniser of op mijn ander bevoerd geleide, als een
persoonlijke belediging te moeten beschouwen.

(Ged) J. I. P. Kniser.

(Lander der Tijdschrift,
Gesprek op het einde
van December 1848)

Hooch Geleerde Heer!

Ik had de eer, Uwly. schrijven van 25 deser,
met het exemplaar Uwer Beschouwingen van den Sterren
hemel, te ontvangen, en betuyg Uwly. voor beiden myn
=nen welgemeenden dank. Ik verheug my, uit dat
wisk te zien, dat Uwly. hare wetenschappelyke na-
sporingen niet slechts ter voorlechting van de geleerde
wereld wel voortzetten; maar ook de vruchten daarvan
aan het algemeen te genieten geven. Ik acht my
gelukkig, iets te hebben mogen bybrengen tot de open-
lyke waardeering Uwer verdiensten, waaraan I. M. Vin-
Uly. onlangs het vereerende bems deest toekomen.

Ik hoop, dat de Staat uwer gezondheid Uwly.
niet zal verhinderen, uwe gelukkige loopbaan voor-
spoedig, en gedurende nog vele jaren voort te zetten.
met hoogachting

P. graveurhage
27 Mei 1849.

uwly. gediend
J. M. Kempenaer

Hooch Geleerde Heer!

Ik had de eer, Uwly. schrijven van 25 deser,
met het exemplaar Uwer Beschouwingen van den Herren
keriel, te ontvangen, en betuig Uwly. voor beiden myn
=nen welgemeenden dank. Ik verheug my, uit dat
werk te zien, dat Uwly. hare wetenschappelyke na-
spooringen niet slechts ter voorlechting van de geleerde
wereld wil voortzetten; maar ook de vruchten daarvan
aan het algemeen te gemeten geven. Ik acht my
gelukkig, iets te hebben mogen bybrengen tot de open-
lyke waardering Uwer verdiensten, waaraan I. M. Uw
ly. onlangs het vereerende bewys deedt toekomen.

Ik hoop, dat de Staat uwer gezondheid Uwly.
niet zal verhanderen, uwe gelukkige loopbaan voort
spoedig, en gedurende nog vele jaren voort te zetten.

met hoogachting

D. Graveshage
27 Mei 1849.

uwv. g. d. d.
J. M. Kempenaar